

Zmiany – część druga (przepis 12)

P12 Jeden z najważniejszych przepisów w Prawie został uściślony i doprecyzowany. Wymaga dość szczegółowego omówienia.

Fundament Prawa zawarto w P12B1.

Zalecam wykucie tego przepisu na blachę

P12B Cel orzekania wyniku rozjemczego

1. Celem orzeczenia wyniku rozjemczego jest naprawienie szkody poniesionej przez stronę niewykraczającą i odebranie korzyści uzyskanych przez stronę wykraczającą w wyniku naruszenia przez nią przepisu. Szkoda powstaje wtedy, gdy z powodu naruszenia przepisu strona niewykraczająca uzyskuje zapis mniej korzystny od zapisu oczekiwanego w momencie poprzedzającym naruszenie przepisu (ale patrz przepis C1(b)).

Zanim omówimy procedurę postępowania niezbędne jest zapoznanie się z następnym fundamentalnym przepisem – P12C1 – nakreślającym ogólną procedurę postępowania po zaistnieniu straty z tytułu wykroczenia.

P12C Orzekanie wyniku rozjemczego

1. (a) Jeżeli w następstwie nieprawidłowości sędziego jest upoważniony przez niniejsze przepisy do orzeczenia wyniku rozjemczego to, jeżeli to możliwe, orzeka zapisowy wynik rozjemczy. Wynik ten zastępuje wynik faktycznie uzyskany podczas gry.

(b) Jeżeli po zaistnieniu nieprawidłowości strona niewykraczająca przyczyniła się do poniesionej szkody przez popełnienie poważnego błędu (niezwiązanego z nieprawidłowością) lub przez podjęcie nieobliczalnej lub hazardowej akcji wówczas nie uzyskuje rekompensaty wyniku w zakresie wyrządzonej przez siebie szkody. Strona wykraczająca otrzymuje wynik rozjemczy oddający w pełni konsekwencje tylko jej wykroczenia.

(c) W celu osiągnięcia najbardziej sprawiedliwego orzeczenia, jeżeli Organizacja Nadzorująca nie postanowi inaczej, zapisowy wynik rozjemczy można ważyć dla odzwierciedlenia prawdopodobieństwa liczby potencjalnych wyników.

(d) Jeżeli możliwości są liczne albo niewystarczająco oczywiste, sędzia może orzec procentowy wynik rozjemczy.

(e) Organizacja Nadzorująca według własnego uznania może zamiast (c) zastosować w całości lub w części następujący tok postępowania:

(1) jeżeli sędzia orzeka zapisowy wynik rozjemczy zamiast faktycznego zapisu uzyskanego w następstwie nieprawidłowości - wówczas przyznaje stronie niewykraczającej zapis najkorzystniejszy, jaki mogłaby uzyskać, gdyby dana nieprawidłowość nie miała miejsca

(2) stronie wykraczającej - zapis dla niej najbardziej niekorzystny spośród w ogóle możliwych.

(f) Przyznane stronom zapisowe wyniki rozjemcze nie muszą się równoważyć.

* Przepis ten stosuje się niezależnie od poprzedniego przepisu

Przepisy wyraźnie wyznaczają kierunek i sposób postępowania poprzez umiejętnie zadane pytania:

1. czy było wykroczenie?
2. czy strona wykraczająca odniosła niezastużoną korzyść z tytułu wykroczenia?
3. czy strona niewykraczająca poniosła stratę z tytułu wykroczenia?
4. czy strona niewykraczająca przyczyniła się do poniesionej szkody przez popełnienie poważnego błędu (niezwiązanego z nieprawidłowością) lub przez podjęcie nieobliczalnej lub hazardowej akcji?

Skupmy się na chwilę na punkcie 4. Zawiera on dwa aspekty:

- a) błąd strony niewykraczającej niezwiązany z nieprawidłowością
- b) podjęcie przez stronę niewykraczającą nieobliczalnej lub hazardowej akcji

ad a) Wyobraźmy sobie, że strona wykraczająca osiągnęła szlemika wykorzystując nielegalną informację w postaci namysłu. Szlemik niestety nie wychodził, ale obrońcy popełnili fałszywy renons i po zarządzeniu sprostowania* przez sędziego szlemik został wygrany. I druga sytuacja: obrońca ma trzeciego mariasza atu za asem, ale przez pomyłkę dokłada blotkę po impasie i w konsekwencji bierze tylko jedną lewą, wypuszczając szlemika. Jaką podejmiesz decyzję? Czy obydwa przykłady są do siebie podobne?

* – brr, z tym „zarządzeniem sprostowania” coś trzeba zrobić, znaczy wymyślić inną nazwę, gdyż przy wymawianiu/pisaniu aktualnej odczuwam dreszcze.

ad b) Strona wykraczająca osiągnęła tego samego szlemika, ale obrońcy poszli w raczej nieudaną ☺ obronę bez siedmiu nie mając specjalnie podstaw (ani układu, ani atutów). Mamy jakiś problem? Skądże, jeśli dokładnie zapoznamy się z procedurą.

Procedura orzekania zapisowych wyników rozjemczych – P12C1

- 1) Zostajesz wezwany do stolika. Ustal fakty, po czym odpowiedz na pytanie: Czy wystąpiła nieprawidłowość?
  - a) Jeśli NIE, to poinformuj o tym graczy i poproś o kontynuowanie gry,
  - b) Jeśli TAK, to zadaj kolejne pytanie.
- 2) Czy nieprawidłowość miała wpływ na podjęcie kwestionowanej akcji? (zastosuj prawo 75% Kaplana)
  - a) Jeśli NIE, to pozostaw wynik,
  - b) Jeśli TAK, to zadaj kolejne pytanie.
- 3) Czy strona wykraczająca odniosła korzyść z popełnionej nieprawidłowości?
  - a) Jeśli NIE, to pozostaw wynik,
  - b) Jeśli TAK, to przyznaj stronie wykraczającej najbardziej niekorzystny wynik spośród prawdopodobnych. P12C1e2. Odnośnie strony niewykraczającej, zadaj kolejne pytanie.
- 4) Czy strona niewykraczająca przyczyniła się do poniesionej szkody przez popełnienie poważnego błędu (niezwiązanego z nieprawidłowością) lub przez podjęcie nieobliczalnej lub hazardowej akcji? (do oszacowania podjętej akcji zastosuj prawo 25% Kaplana).
  - a) Jeśli NIE, to przyznaj stronie niewykraczającej zapis najkorzystniejszy spośród prawdopodobnych P12C1e1,

- b) Jeśli TAK, to dla strony niewykraczającej
1. oblicz rekompensatę, jaka im przysługuje tylko w wyniku nieprawidłowości, zachowując im stratę, jaką ponieśli w skutek własnych, niefortunnych błędów niezwiązanych z wykroczeniem (ten dość trudny problem zostanie omówiony poniżej),
  2. rozważ pozostawienie wyniku, jeśli stwierdzisz, że podjęta akcja przez stronę niewykraczającą jest na tyle nieodpowiedzialna, że należy uszanować ich trud i wysiłek, zachowując osiągnięty rezultat (temat będzie rozwinięty dalej wraz z pojęciem „double shot”).

Prawo 75% Kaplana

Działanie logiczne oczywiste - zapowiedź albo zagranie, za którego wyborem opowiedziałoby się nie mniej niż 75% graczy o umiejętnościach podobnych do umiejętności danego gracza, gdyby dysponowali w rozpatrywanych okolicznościach jego ręką i znali jego uzgodnienia z partnerem.

Prawo 25% Kaplana

Działanie logiczne wątpliwe - zapowiedź albo zagranie, za którego wyborem opowiedziałoby się nie więcej niż 25% graczy o umiejętnościach podobnych do umiejętności danego gracza, gdyby dysponowali w rozpatrywanych okolicznościach jego ręką i znali jego uzgodnienia z partnerem.

Powyższa procedura jest dość uniwersalna, ale musimy pamiętać, że tak jak brydż jest grą niebywale złożoną (nie mam jednak rozdań identycznych), również poszczególne przypadki sędziowskie zasługują najczęściej na indywidualne rozważenie. Każdy sędzia spotyka się często z zarzutem skierowanym pod swoim adresem po wydaniu werdyktu niekorzystnego dla zawodnika, *panie sędzio, a w zeszłym tygodniu w identycznej sytuacji podjął pan decyzję na moją niekorzyść, z czego wysnuwam oczywisty wniosek, że jest pan nieobiektywny i dodatkowo mnie nie lubi* ☹. Tymczasem praktycznie nie ma identycznych sytuacji, ale pewne schematy, procedury powinny być pomocne i użyteczne przy prawidłowym orzekaniu.

W jaki sposób obliczyć tzw. stratę własną niewynikającą z wykroczenia? W tym celu wraz z tą częścią komentarzy został umieszczony fragment wykładu Jacka Marciniaka z kursokonferencji sędziowskiej z 2004 roku dotyczący nietypowych obliczeń. Apeluję o staranną lekturę wykładu. Temat jest dość trudny i nie należy się zniechęcać po pierwszym czytaniu. Do ćwiczeń w tym temacie wrócimy podczas najbliższej kursokonferencji (28.02-1.03), gdzie postaramy się rozwiązać wszelkie Wasze wątpliwości.

Akcje nieodpowiedzialne, hazardowe. Double shot.

Jak rozróżnić akcję słabą od złej?

Kiedy mówimy o zagranium nieodpowiedzialnym, a kiedy o nietrafnym?

Co to jest double shot?

Sędzia musi nauczyć się oszacowywać poszczególne akcje. Bardzo pomocne są panele zawodnicze. Prawa Kapłana są dobrym narzędziem i sędzia powinien ich używać w sytuacjach wątpliwych. Zarówno do oszacowania akcji, gdzie wymagane jest 75% do stwierdzenia, czy wykroczenie MOGŁO pomóc stronie wykraczającej, ale również, żeby móc oszacować działania strony niewykraczającej po wykroczeniu.

Wyobraźmy sobie, że **NS** doszli do końcówki pikowej wykorzystując namysł jednego z zawodników. Namysł został potwierdzony. Panel zawodników jednoznacznie wskazuje, że poprzestanie na częściówce był logiczną alternatywą, (czyli działaniem poniżej 75%). Tak więc – z procedury postępowania – odpowiedź na pierwsze trzy pytania jest twierdząca. Na razie kaszka z mleczkiem. Niestety **W** skontrował kontrakt finalny, a przeciwnicy bezczelnie nadrobili, gdyż piatnik sprzyjał im niezmiernie.

Jeśli ręka **W** przedstawiała się następująco:

♠75, ♥K842, ♦A942, ♣853

to chyba nie masz wątpliwości. **W** zastosował typowy double shot:

Jeśli przegrają, to tylko zyskam.

Jeśli wygrają, to sędzia zmieni wynik.

Uznajesz, że nie będziesz odbierał owoców ciężkiej pracy **WE** i pozwolisz im stratę wynikłą z poniesionego trudu zachować, rekompensując im jedynie szkodę wynikającą z tytułu wykroczenia przeciwników (tj. wykorzystanie namysłu). Wymyśl sobie typowy protokół z turnieju, powiedzmy na 10 stolików, i korzystając z wykładu Jacka Marciniaka, oblicz punkty przynależne stronie **NS** i **WE**.

Niestety życie nie jest proste i **W** często bywa subtelniejszy, kontruując z przykładowo taką ręką:

♠DW9, ♥A1073, ♦A873 ♣D3

Szacunkowo ma 3¼ lewy i wydaje się, że kontra jest rozsądna, a jego pech polegał, że **N** miał ♠AK1054 i krótkość trefl, tak więc tylko dwa asy wzięły lewę. Co robić?

W znalezieniu odpowiedzi na pytanie #4 z procedury znów będzie pomocny panel zawodników. Jeśli 3-4 zawodników z 10 pytanych rozważa kontrę, a 1-2 z nich o jej słuszności jest wręcz przekonana, to odpowiedź na pytanie brzmi NIE. Pamiętaj, aby pytać zawodników o podobnym poziomie gry, jaki demonstruje **W**. Tylko ta półka graczy w tej chwili jest dla Ciebie interesująca. Grono ekspertów gromkim chórem odpowie „kontra-głupota”, ale Ty sędziujesz zawody 4 ligi i wprawdzie większość z Twoich podopiecznych uważa się za ekspertów, a fakt, że nie grają jeszcze w reprezentacji, to przykre zrządzenie losu, podparte spiskiem sędziów, to Ty szczerze w to wątpiąc, przepytujesz jego kolegów z ligi, mimo, że zainteresowany uważa to za uszczerbek na jego honorze. Pamiętaj jednakże, **WE** są stroną niewykraczającą, więc wszelkie wątpliwości rozsądź na ich korzyść. Gracze nie są zwolenieni z uprawiania dobrego brydża po wykroczeniu przeciwników, ale dopiero coś naprawdę nieodpowiedzialnego, hazardowego może im odebrać pełną rekompensatę z tytułu nieprawidłowości przeciwników.